

ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów

z dnia 30 czerwca 1998 r.

**w sprawie szczegółowych warunków i sposobów użycia
przez pracowników ochrony środków przymusu bezpośredniego**

(DzU z 1998 r. nr 89, poz. 563)

Na podstawie art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (DzU nr 114, poz. 740) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pracownik posiadający licencję pracownika ochrony fizycznej, zwany dalej „pracownikiem ochrony”, może stosować środki przymusu bezpośredniego, z zachowaniem zasad określonych w art. 36 ust. 1 pkt 4, art. 36 ust. 4, art. 37 pkt 2 i art. 38 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (DzU nr 114, poz. 740), zwanej dalej „ustawą”.

2. Pracownik ochrony jest obowiązany do wezwania osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz do uprzedzenia, że w razie niepodporządkowania się wezwaniu zostaną użyte wobec niej środki przymusu bezpośredniego.

3. Pracownik ochrony może odstąpić od wzywania osoby do zachowania zgodnego z prawem oraz od uprzedzenia o zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, jeżeli zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia pracownika ochrony lub innej osoby, a także chronionego mienia.

§ 2. 1. Pracownik ochrony odstępuje natychmiast od stosowania środków przymusu bezpośredniego, gdy osoba, wobec której użyto tych środków, podporządkowała się wydanym poleceniom.

2. Można stosować jednocześnie różne środki przymusu bezpośredniego, jeżeli jest to konieczne w celu podporządkowania się lub osiągnięcia zamierzonego celu.

§ 3. 1. Siłę fizyczną stosuje się w celu odparcia zamachu na chronione osoby lub mienie, czynnej napaści na pracownika ochrony, obezwładnienia osoby, w związku ze zmuszeniem jej do wykonania polecenia lub w czasie ujmowania osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że pracownik ochrony działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub chronione mienie.

§ 4. 1. Kajdanki można stosować wobec osób ujętych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi.

2. Kajdanek nie stosuje się wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 17 lat, z wyjątkiem nieletnich w wieku powyżej 16 lat podejrzanych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu.

3. Osobie ujętej, w stosunku do której nie stosuje się szczególnych środków ostrożności, kajdanki zakłada się na ręce trzymane z przodu.

4. Kajdanki można założyć na ręce trzymane z tyłu osobie o silnej budowie ciała, podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu.

5. Kajdanki powinny być założone tak, aby nie tamowały obiegu krwi.

6. Kajdanki powinno się, w miarę możliwości, zakładać w pomieszczeniach zamkniętych lub w miejscach odosobnionych, przy udziale dwóch pracowników ochrony, z których jeden zakłada kajdanki, a drugi wykonuje czynności zabezpieczające.

§ 5. 1. Pałka obronna wielofunkcyjna może być stosowana w razie:

- 1) odpierania czynnej napaści na pracownika ochrony lub pokonywania czynnego oporu,
- 2) odpierania zamachu na chronioną osobę,
- 3) przeciwdziałania kradzieżom lub niszczeniu mienia.

2. Nie wolno stosować pałki obronnej wielofunkcyjnej wobec osób stawiających bierny opór.

3. Zabrania się:
 - 1) zadawania uderzeń i pchnięć pałką obronną wielofunkcyjną w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, a także stosowania na te części ciała blokad i zakładania dźwigni,
 - 2) zadawania uderzeń rękojęścią pałki obronnej wielofunkcyjnej,
 - 3) stosowania pałki obronnej wielofunkcyjnej wobec osób, w stosunku do których użyto kajdanek.
4. Wolno zadawać uderzenia i pchnięcia pałką obronną wielofunkcyjną we wszystkie części ciała w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie pracownika ochrony lub innej osoby.

§ 6. 1. Pies obronny, jako środek przymusu bezpośredniego, może być wykorzystywany w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści na pracownika ochrony lub chronione osoby,
 - 2) ujęcia osób.
2. Pies obronny powinien mieć założony kaganiec. Nie dotyczy to przypadków, gdy pies obronny jest wykorzystywany wobec przestępcy posiadającego broń palną lub inne niebezpieczne narzędzia, w celu odparcia czynnej napaści.

§ 7. 1. Paralizatory elektryczne, broń gazową i ręczne miotacze gazu można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści na pracownika ochrony lub osoby chronione,
 - 2) pokonywania czynnego oporu,
 - 3) bezpośredniego pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa przeciwko dobrom powierzonym ochronie,
 - 4) przeciwdziałania kradzieżom lub niszczeniu mienia,
 - 5) ujęcia osób.
2. Przy stosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, należy zachować ostrożność, uwzględniając ich właściwości mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.

§ 8. 1. Jeżeli skutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia osoby, pracownik ochrony jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy przedmedycznej, a w razie potrzeby lub na jej prośbę — podjąć niezwłoczne działania w celu zapewnienia pomocy lekarskiej.

2. W przypadku gdy nastąpiła śmierć lub podejrzenie śmierci osoby, wobec której zastosowano środek przymusu, pracownik ochrony jest obowiązany niezwłocznie wezwać lekarza.

3. Kobiecie ciężarnej bezpośrednio po użyciu środka przymusu bezpośredniego należy niezwłocznie zapewnić badanie stanu zdrowia przez lekarza.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku zastosowania środka przymusu nastąpiła śmierć osoby lub szkoda w mieniu, pracownik ochrony jest obowiązany do:

- 1) powiadomienia o zdarzeniu bezpośredniego przełożonego oraz najbliższej jednostki Policji,
- 2) zabezpieczenia, w miarę możliwości, śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce, do czasu przybycia Policji, osób postronnych,
- 3) ustalenia, w miarę możliwości, tożsamości osób będących świadkami zdarzenia.

§ 9. 1. Każdy przypadek zastosowania środków przymusu bezpośredniego oraz towarzyszące mu okoliczności dokumentuje się w ewidencji prowadzonej przez wewnętrzną służbę ochrony lub przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia.

2. Wpis w ewidencji, o której mowa w ust. 1, powinien w szczególności zawierać:

- 1) dane personalne osoby, w stosunku do której zastosowano środki przymusu bezpośredniego,
- 2) datę, godzinę i miejsce zastosowania środka przymusu bezpośredniego,
- 3) przyczynę, rodzaj i skutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego,
- 4) numer licencji, imię i nazwisko pracownika ochrony,
- 5) informację o udzieleniu pierwszej pomocy przedmedycznej i jej zakresie.

§ 10. Podczas stosowania środków przymusu bezpośredniego, w przypadku, o którym mowa w art. 37 pkt 2 ustawy, stosuje się przepisy § 2-5 oraz § 7-9 rozporządzenia.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.